

Årsmøtesak 13b: Landbrukets Klimaplan (Lunde og Flåbygd Bondelag)

Fylkesstyrets innstilling:

Vestfold og Telemark Bondelag støtter klimaarbeidet gjennom Landbrukets klimaplan. Ved neste revidering må det tas hensyn til ny kunnskap om biologiske prosesser og til bøndenes praktiske erfaringer i klimaarbeidet.

Vestfold og Telemark Bondelag støtter Norges Bondelags arbeid med å få finansiert tiltak i Landbrukets klimaplan gjennom Bionova.

Saksutredning

Saken er fremmet av Lunde og Flåbygd Bondelag innen fristen for innkomne saker til årsmøtet.

Ordlyden i forslaget:

Landbrukets klimaplan

Den største klimagevinsten norsk landbruk kan bidra med er at næringen får sunne, solide og bærekraftige økonomiske rammer. Innholdet i dagens klimaplan tar ikke bonden på alvor, og mangler det mest grunnleggende næringen bidrar med. Nemlig fotosyntesen. At skogen er utelatt understreker alene at denne planen ikke kan tas på alvor slik den foreligger nå. En elektrifisering av maskinparken er et like lite bærekraftig mål som elektrifisering av norsk sokkel.

Lunde og Flåbygd Bondelag sitt forslag til vedtak:

Vestfold og Telemark Bondelag skal arbeide for å revidere dagens klimaplan, og utarbeide en jordnær plan som tar bonden på alvor, innbefatter reelle miljøgevinster, bidrar til folkeopplysning, og sørger for vesentlig forbedret økonomi for den enkelte gårdbruker.

Fylkesstyrets vurdering

Bakgrunn om Landbrukets Klimaplan

I 2019 inngikk landbruket en intensjonsavtale med Regjeringa om å kutte 5 mill. tonn CO₂-ekv. akkumulert i perioden 2021-2030. For å følge opp denne avtalen ble det utformet en plan som fikk bred tilslutning i næringa på klimamøtet 2020 – Landbruket klimaplan. Planen beskriver hvordan forpliktelsene skal nås. Næringa står overfor en krevende jobb med å nå målene i klimaavtalen. Samtidig åpner klimaarbeidet for mange muligheter for positiv utvikling i retning en mer sirkulær og bærekraftig matproduksjon i Norge.

Forventningene til klimahandling i samfunnet øker. Uten en klimaavtale og en realistisk klimaplan er det sannsynlig at et forslag om avgifter på kjøtt og kunstgjødsel hadde kommet. I behandlinga av stortingsmeldinga på klima, fikk vi gjennomslag for at det ikke skal legges avgift på biologiske prosesser. Vi unngikk også at kutt i kjøttforbruk ble vedtatt som et klimatiltak. Dette hadde vært vanskeligere uten en klimaplan.

Landbrukets Klimaplan og fotosyntesen, skogen og elektrifisering av maskinparken

Fotosyntesen er med i landbrukets klimaplan i flere satsningsområder, spesielt i satsningsområde 7. Bruk av biokull og fangvekster er biologisk opptak av karbon i jord som kan gjøres i jordbruket.

Opptak av karbon i skog er ikke inkludert i klimaavtalen med Regjeringa og er ikke vårt ansvarsområde. Norge har valgt å ikke inkludere opptak av skog i det nasjonale klimamålet for 2030 og det kan ikke vi i Bondelaget gjøre så mye med. Dette vil kanskje endre seg etter 2030 når EUs klimalovverk endres og jordbruk blir sett i sammenheng med LULUCF (pilaren for arealbruk og skog), men det er etter denne klimaplanen. Å inkludere skog i måloppnåelsen ville uansett ikke hjulpet oss. Det ville kun gitt oss et bredere ansvarsområde, mens nettomålet ville fortsatt vært på 5 mill. tonn CO₂ ekvivalenter eller mer.

Ett av satsingsområdene i Landbrukets klimaplan er «Fossilfri maskinpark». Dette innebærer mer enn elektrisitet.

Landbrukets Klimaplan og økonomi

Norske bønder står i en svært krevende økonomisk situasjon med kraftig kostnadsøkning for flere kritiske innsatsfaktorer. Mange tiltak for å redusere klimagassutslipp eller styrke grønn verdiskaping basert på gårdens ressurser, vil også bedre økonomien til bonden. Samtidig er det også eksempler på det motsatte. Flere grep i gårdsdrifta som gir reduserte klimagassutslipp krever store investeringer og betydelige økte driftsutgifter. Landbruket sitter med nøkkelen til viktige klimaløsninger for storsamfunnet, og bonden kan ikke ta ansvaret alene. For at bonden skal ha kapasitet til å arbeide med klima på egen gård er det behov for gode støtteordninger.

Norges Bondelag jobber hardt med at klimatiltak skal finansieres utenom jordbruksavtalen. Nytt er Bionova. Senest 18.02.2022 skrev Norges Bondelag dette i sitt innspill til Statsbudsjettet:

«Bionova må bli det viktigste verktøyet for å finansiere Landbrukets klimaplan. Det må derfor sikres en utforming av virkemidler som tydelig har bonden som målgruppe og møter bondens behov i hverdagen. Noen forutsetninger for Bionova må være:

- *Støtteordning som rettes mot å dekke bondens økte driftskostnader ved bruk av klimaløsninger*
- *Rettighetsbaserte ordninger som sikrer forutsigbarhet*
- *Enkel og effektiv saksbehandling*
- *Et styringssystem for å sikre at Bionovas midler prioriteres for å oppfylle landbrukets klimaplan.*

*Finansieringen av Bionova må være betydelig og må ikke gå på bekostning av inntektsmuligheter i næringa. Fondet må legges utenfor jordbruksavtalen. **Norges Bondelag ber om at det etableres et fond (Bionova) på 10 mrd. kr fram mot 2030 for å sikre finansiering av klimatiltak i næringa.**»*

Til Lunde og Flåbygds forslag til vedtak:

Styret i Vestfold og Telemark Bondelag mener at Norges Bondelag jobber godt for at klimatiltak skal finansieres med friske midler utenfor jordbruksavtalen, men kan ikke se for oss hvordan Klimaavtalen i seg selv skal kunne bidra til «vesentlig bedret økonomi for den enkelte».

Norges Bondelag skal revidere Klimaplanen hvert tredje år basert på oppdaterte tall fra en klimaregnskapsgruppe. Vestfold og Telemark Bondelag vil følge med på dette, men ser ingen grunn til å kreve revisjon utenom det planlagte.

Styret i Vestfold og Telemark Bondelag fremmer derfor et alternativt forslag til vedtak om Landbrukets Klimaplan og ber om årsmøtets støtte til dette. Se øverst i saken.